

ԲԱՆԱՍԷՐ

ՀԱՆԴԻՍ ՀՆԱԽՕՍԱԿԱՆ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ,
ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔՆՆԱԿԱՆ

Ա. ՏԱՐԻ
1899

Տարեկան՝ 20 ֆր. ամեն տեղ :
Մէկ թիւը՝ 6 ֆր. :

ԳԻՐԻ Բ.
—

Հ Ն Ա խ Օ Ս Ա Կ Ա Ն

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՄ ՏՈՍՊԵԱՆ

ՆՈՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

(Ընթերցեալ առաջի Արեւելագիտաց ժԱՄ՝ Համաժողովին,
ի Պարիս) :

Գեր. Մեսրոպ արքեպ. Սմբատեանց, աշխուջ հաւաքող կով-
կասի տոսպեան բնեւորանդան արձանագրութեանց, հաղորդեալ
էր ինչի Արմաւրի մօտ Եւհրիար հայաբնակ գիւղին մէջ վեր-
ջերս քառուան տոսպեան արձանագրութեան մը օրինակութիւնն :
Մի և նոյն ժամանակ վենետիկոյ վեր. Միխիթարեան Հարց կողմանէ
հ' ընդունելի նամակ մը, որով ինչ-որէին Գեր. Սմբատեանցի՝
Էջմիածնի «Աւարատ» ամսագրին 1896 նոյեմբերի պրակին մէջ ալ

հրատարակած (թիւ 25 = Արմատի թիւ 12) նոյն արձանագրու-
թեան մէկնութիւնը : զոր կատարելով շնչեցի, և որ հրատարա-
կուեցաւ «Բազմալէզ հանդիսարան»ի 1897 փետրուարի պը-
նակին մէջ : Բայց զանկա ուրիշ ո և է հանդիսի մէջ եւրո-
պական լեզուաւ հրատարակելու համար՝ կը սպասէի : Դժբաղ-
դաբար ի զուր, յիշեալ արձանագրութեան թղթեայ կալա-
պարին, զոր երկիցս խնդրած էի փեր. Սմբատեանց բարե-
կամբ : Հակառակ անոր յայտադնան՝ կարծեմ թէ օգտակա-
րութենէ զուրկ է ծանօթացնելը զայն ձեր ժողովին :

𐎠𐎡 𐎠𐎡

[L]n - - 1

վասն

𐎠𐎡𐎢𐎣 𐎠𐎡𐎢𐎣 𐎠𐎡𐎢𐎣 𐎠𐎡𐎢𐎣

[m]r - [h]n - - 1 - - - 2

սերհոդոց :

ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Փոխանակ՝ ...ի-նի-շ կարդալու, կրնայ կարդացուիլ նաև՝
 𐎠𐎡𐎢𐎣 (ի-նամ). սակայն շատ հաւանաբան է որ բնա-
 Գրին վրայ՝ ...ի-նի-շ Գրուած ըլլայ, ինչպէս ուրիշ համանը-
 ման արձանագրութիւնք ունին :

Բնագրին մէջ՝ զ-շու-նի = «կանգնեց» բային խնդրը
 շատիւ նմանի 𐎠𐎡, որ պէտք է նշանակէ տեսնել հաստա-
 տութիւն կամ շէնք՝ «կանգնեալ» հրամանաւ Արգիշտի
 Թագաւորի : Բայց կը կարծեմ թէ այս Գաղափարանիշն
 հաւանաբանաբար 𐎠𐎡 է, որ կը նշանակէ «տուն» :

Առաջին անգամն է որ զու-ի բառին իջ հանդիպինք,
 և անկարելի է հաւանաբան իմաստ մը հանել անկէ : Ծա-
 ջորդ Բառն զմէջ կը լուսաւորէ, անոր իմաստն հասկնալու
 համար :

Արիտունի պէտք է նշանակէ «ցեղ», զի արիտուն-ընդ
 կը նշանակէ «սերունդ» և ոչ թէ «ընտանիք», ինչպէս կը
 Թարգմանի Ուսուցչակապետն ՊՐ. ՍԷՍ, որովհետեւ Բառու կազ-
 մուած է արիտ = «ծնունդ» և ուրուն-ը(-նի) = «սերուն» Բա-
 րերէ : Աւելի՛ եթէ ասիկա չիշխ է և ընդունելի, Վերի լուծ

Բառն ալ պիտի նշանակի՝ «վասն» :

Արձանագրութեան բաւերուն կարգը՝ հետեւեալ թիւով
թիւը կը պահանջէ .

« Արգելիչ Մենուշեան պս տունը կանգնեց

(Իր) ցեղին համար » :

Այս արձանագրութեան գլխաւոր օգուտն այն է՝ որ վանեան
Բարգըթուկը կը չորհացընէ երկու նոր Բաւերով, որոնք են՝
Ինչպէս տեսանք՝ շուր և արխուր-նի :

Կ.Յ. ԲԱՍՄԱՋԵԱՆ